

DEKLARACIJA O POLITIČKOM POMIRENJU I ZAJEDNIČKOJ ODGOVORNOSTI ZA OSTVARIVANJE VIZIJE SRBIJE KAO DEMOKRATSKE, SLOBODNE, CELOVITE, EKONOMSKI I KULTURNO RAZVIJENE I SOCIJALNO PRAVEDNE ZEMLJE

U skladu sa izraženom voljom da posle izbora nastupaju kao koalicioni partneri, svesni svoje odgovornosti i potrebe da se okupe oko nacionalnih i opštedruštvenih interesa i prioriteta, Demokratska stranka i Socijalistička partija Srbije su se sporazumele da njihova buduća saradnja bude utemeljena na zajedničkoj platformi politike prevazilaženja sukoba iz prošlosti, borbe za ostvarenje strateških ciljeva naše države i naroda, i stvaranju uslova za nacionalno i političko pomirenje kao osnove za ekonomski i socijalni napredak i prosperitet i bolji život svih građana Srbije.

Naš politički sporazum ima za cilj očuvanje punog integriteta Srbije i njeno učlanjenje u Evropsku uniju. Stoga je ovo sporazum o politici ukupne modernizacije zemlje i podizanja njenog međunarodnog ugleda i značaja, koja će definitivno zameniti politiku stvaranja novih podela i sukoba koji usporavaju razvoj, sporazum o izgradnji pravne države, oslobođen priziva ili poricanja prošlosti i bez okrivljavanja ili obeskrivljavanja pojedinaca na osnovu njihove političke pripadnosti, sporazum o objedinjavanju svih političkih snaga oko ideje zajedničke evropske budućnosti, sporazum koji poštuje svaki posebni politički identitet i stoga otvoren za sve političke stranke koje iskreno žele da mu pristupe.

Želimo da ponudimo platformu nacionalnog pomirenja koja će okupiti sve one kojima je istinski stalo do obnove, napretka i budućnosti za sve građane Srbije. Ovo je prilika da izgradimo novi istorijski sporazum u kome će biti mesta za sve one koji žele da žive i rade u Srbiji koja ima viziju svoje budućnosti, koja izvlači pouke iz prošlosti, koja ima omladinu sa perspektivom, sve viši životni standard, produktivnu privredu i bogato, obrazovano i socijalno pravedno društvo, u Srbiji koja živi u miru i blagostanju za svaku generaciju.

Državno jedinstvo, politički sistem, demokratija

Zalažemo se za Srbiju kao modernu, demokratsku i efikasnu socijalnu državu koja se temelji na jednakim pravima i obavezama svih njenih građana i koja garantuje poštovanje njihovih ljudskih prava i sloboda, ostvaruje demokratiju i socijalnu pravdu u društvu i privredi, garantuje javno donošenje odluka i društvenog ugovora da se brani nacionalno jedinstvo i priprema za ono što je čeka u budućnosti. Podrška Ustavu i jačanje ustavnih sloboda i institucija podrazumeva rad na održavanju i razvijanju parlamentarizma, razvoju i poštovanju demokratskih kapaciteta i prerogativa političkih stranaka, rad na uspostavljanju odgovorne i efikasne vlade, lokalnih uprava i stalnom unapređivanju sistema učešća građana u političkom životu (posredstvom sindikata, profesionalnih i građanskih i nevladinih inicijativa, javnih medija, podsticanjem javnih debata o ključnim problemima političkog života, itd). Mi se zalažemo za razvoj građanskog društva i demokratske države kao garanta prava i sloboda svih građana Srbije, države i društva koji onemogućuju sve oblike diskriminacije, korupcije i kriminala.

Ovom cilju prethodi razvijanje i jačanje pravne države, borba za odgovorno, nekoruptivno pravosuđe, policiju i javnu upravu, sistematska i bespoštedna borba protiv kriminala, monopola i svih vidova diskriminacije u društvu, privredi i javnim službama.

Suverenitet i integritet zemlje – pitanje Kosova i Metohije

Prvenstveni nacionalni i državni zadatak je očuvanje države, očuvanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta Srbije i razvijanje kapaciteta za njegovu odbranu. Kosovo i Metohija ostaće sastavni deo Srbije a borba protiv njegovog otcepljenja primarni nacionalni zadatak. Nikada nećemo prihvatiti otuđenje Kosova i Metohije, niti bilo kog drugog dela naše zemlje. Podržavamo Rezoluciju 1244 Saveta bezbednosti UN iz 1999. godine. Spremni smo da razgovaramo i saradujemo sa svima u okviru pravnih i političkih institucija UN. Prihvatamo maksimalnu autonomiju za Kosovo i Metohiju u okviru Srbije, vodeći računa o adekvatnoj zaštiti svih njegovih stanovnika, posebno onih nealbanskih. Država mora da garantuje građanski mir unutar cele zemlje i samim tim nije prihvatljivo da građani u bilo kom njenom delu ne uživaju potpunu sigurnost. Potpuna lična i imovinska sigurnost je jedan od preduslova slobode i predstavlja osnovno pravo u svakoj demokratskoj državi.

Sadašnje stanje na Kosovu i Metohiji i pokušaji njegovog nasilnog odvajanja od Srbije ugrožava našu društvenu i teritorijalnu koheziju, a

demokratiju, koja podrazumeva i međusobnu solidarnost i neprestanu borbu protiv diskriminacije i socijalnog raslojavanja, dovodi u opasnost. Ono za šta se mi zalažemo je kompromisno rešenje istorijskog konflikta srpskog i albanskog naroda čija legitimna prava uvažavamo.

Evropske integracije – Srbija i Evropska unija. Srbija i svet

Naše zalaganje za maksimalnu moguću suverenost i kulturno integrisanje srpskog naroda je u skladu sa našim pripadanjem evropskoj zajednici naroda. Mi oduvek pripadamo Evropi i delimo evropske vrednosti. Naš evropski identitet potvrđuje naša istorija, o čemu, između ostalog, svedoče nacionalna dostignuća koja su uvrštena u listu svetske kulturne baštine. Naše zalaganje za društvo socijalne pravde, socijalno odgovorne tržišne ekonomije i političkog pluralizma je u potpunoj saglasnosti sa najboljim oblicima društvenog poretka u današnjoj Evropi.

Strateško opredeljenje Srbije je članstvo u Evropskoj uniji. Približavanjem Evropskoj uniji i obezbeđivanjem investicija iz tog okruženja, moguće je, između ostalog, obezbediti i snažniji spoljnopolitički položaj zemlje i efektivniju politiku za odbranu Kosova i Metohije.

Zajednički smo radili na ratifikaciji i realizaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) sa EU. Mi se zalažemo za prekid podela na „evropske“ i „antievropske“ snage, sa uverenjem da je svima u interesu da delimo najbolje evropske vrednosti i merila. U tom smislu želimo preispitati i konkretne političke programe naše dve stranke i prihvatiti sve one inicijative koje nas mogu približiti standardima i normama ponašanja i poslovanja u EU. Zajedničku evropsku kuću vidimo kao socijaldemokratski projekat „države blagostanja“, odgovorne i solidarne socijalne države i društva.

Naše pripadanje zajednici evropskih naroda ne poriče potrebu razvijanja dobrih odnosa sa ostalim zemljama u svetu. Naprotiv. Zalažemo se za jačanje institucija UN i za aktivnu saradnju sa Rusijom, Kinom, Japanom, Indijom i drugim zemljama Azije, Afrike i Latinske Amerike, a posebno sa zemljama članicama Pokreta nesvrstanih. Zalažemo se da Balkan i cela Evropa za sva vremena postanu zona mira.

U rasejanju danas živi trećina našeg naroda. Založićemo se za čvrste veze matice i rasejanja i specijalne veze sa državama u regionu u kojima živi značajan broj naših sunarodnika. Prihvatamo sve legitimne zahteve dijaspore, od regulisanja dvojnog državljanstva, vojne službe, dopunske nastave u školama, učešća u privrednom razvoju matice, do učešća u izborima za organe

vlasti matice. Polazeći od zajedničkih interesa za očuvanje države matice i srpskog naroda u celini zalažemo se za duhovno jedinstvo i izgradnju takvog duhovnog prostora koji neće biti na štetu bilo kog naroda ili nacionalnih manjina koje žive u Srbiji. Poslednji je trenutak da preustrojimo naš duhovni život i da znanju i nauci kao razvojnim resursima obezbedimo dominantno mesto i uticaj u društvu i da tako u Srbiji izgradimo sistem vrednosti zasnovan na znanju, poštenom radu i istinskom patriotizmu.

Politički život, moderno organizovana država

Radićemo na smanjivanju unutarpolitičkih tenzija u zemlji, napuštanju svih oblika političke isključivosti i ekstremizma u okviru parlamentarnih institucija javnog života, relativiziranju podela i konfrontacija političkih blokova i alijansi i njihovo vrednovanje u skladu sa načelima demokratije, pravne države, stvarnih rezultata u ostvarivanju blagostanja i političke stabilnosti zemlje, socijalne sigurnosti i socijalne integracije.

Mi smo za efikasnu i transparentnu javnu upravu u službi građana, koja će biti u stanju da rešava akutne probleme društva, od ekonomije do socijalnih problema zemlje, međunarodne komunikacije, odbrane, lokalne samouprave, itd. Razvijaćemo mehanizme parlamentarne, zakonske i građanske kontrole javne uprave, uključujući posebno institucije tipa ombudsmana.

Pravo na rad, snaženje srpske ekonomije, podizanje životnog standarda

Naš najvažniji programski zadatak je pokretanje svih resursa za obnovu privrede, zalaganje za efikasnu i konkurentnu ekonomiju kao temelj borbe protiv zaostalosti i siromaštva. Svedoci smo da veliki broj ljudi živi i danas u bedi, strahu i bez nade. Hoćemo privredu otvorenu za svet, spremnu za tržišnu utakmicu, sa stranim investicijama i kvalifikovanim kadrovima, koja će omogućiti da se uspešno borimo protiv nezaposlenosti i da ostvarimo pravo na rad kao elementarno ljudsko pravo.

Obaveza je demokratske i socijalne pravne države, za koju se zalažemo, da obezbedi ljudsko dostojanstvo i posao za sve.

Mi se zalažemo za novu politiku rada, koja će omogućiti da za četiri godine suzbijemo nezaposlenost i ostvarimo društvo u kome svako ima mogućnost da nađe posao, da napreduje ili da se bavi nekom društveno korisnom aktivnošću. Prihvatamo koncept mešovite privrede koja može da pokrene privrednu inicijativu, i obezbedi stalni rast i povećanje stope

zaposlenosti. Privreda mora da se obnovi svim raspoloživim sredstvima, deviznim rezervama, smanjenjem budžetske potrošnje, progresivnim oporezivanjem dobiti, oduzimanjem nezakonito stečene imovine, stimulativnim merama države u prilog investicionog ulaganja kapitala naših i stranih građana, naših i stranih kompanija, osnivanjem posebnih kreditnih fondova i sl. Sa obnovom privrede moramo obezbediti njen stalni rast, jer samo tako možemo otvoriti dovoljan broj novih radnih mesta. Kao prvi korak za hitno rešavanje problema masovne nezaposlenosti zalažemo se za otpočinjanje velikih infrastrukturnih projekata u Srbiji i pokretanje mnoštva inicijativa za osnivanje porodičnih, malih i srednjih preduzeća, posebno u sektorima proizvodnje hrane, usluga i različitih roba široke potrošnje u čemu smo i ranije postizali zavidne rezultate u Evropi. Društveni i privredni model za čiju realizaciju se zalažemo, počiva na pokretanju i saradnji svih privatnih, društvenih i državnih činilaca i učešću zaposlenih. Republika Srbija će zadržati stratešku kontrolu u najvažnijim infrastrukturnim i javnim preduzećima. Pravo na rad i pravedna raspodela dohotka su uzajamno povezani i uslovljeni. Pravedna raspodela dohotka za koju se zalažemo garantuje socijalnu jednakost, stvara dodatnu potražnju, a time i nova radna mesta i podiže životni standard građana.

Socijalna sigurnost i solidarnost – za smanjenje drastičnih socijalnih razlika (socijalna politika, socijalna pravda, zdravstvo, penzije)

Svaka politička opcija koja radi na boljitku Srbije uključuje u sebe i programe socijalne pravde, jednakosti izgleda, kao i afirmativne akcije za socijalno marginalizovane slojeve ili etničke i druge manjinske grupe. Srbija je još uvek društvo koje se bori sa siromaštvom, sa nedovoljno razvijenim sistemom socijalne i zdravstvene zaštite. Uložićemo sve svoje snage da se u Srbiji obezbedi socijalna zaštita svih ugroženih građana danas, da bi se na taj način obezbedili za bolje sutra. Bespoštedno ćemo se boriti protiv svih oblika izopštenosti i marginalizacije.

Učinićemo sve što je društveno opravdano da se smanje socijalne razlike, reorganizuje i unapredi socijalna zaštita.

Ostvarićemo bar deo nadoknade građanima za njihov decenijama ulagan rad iz sredstava dobijenih privatizacijom državne imovine. Prioritet će imati penzioneri i stariji radnici koji su, ne svojom krivicom, ostali bez posla.

Društvo socijalne pravde za koje se zalažemo bori se protiv svih oblika nesigurnosti i za građanski mir, za garantovanu socijalnu zaštitu svih građana Srbije.

Savremena evropska civilizacija se više ne može zamisliti bez suočavanja sa problemom nezaposlenosti, bez socijalne zaštite starih, bolesnih i hendikepiranih građana. Društvo za koje se zalažemo obezbediće građanima besplatnu osnovnu zdravstvenu zaštitu, besplatno obrazovanje i društveno-materijalnu podršku svestranom kulturnom razvoju.

Socijalna pravda i pravo na iste šanse u životu moraju se podsticati državnim sredstvima. Samo se socijalnom pravdom stiže do socijalno odgovornog društva. Bez solidarnosti nema humanog društva. U društvu socijalne pravde ljudi dobijaju šansu za život koja priliči čoveku. Građani imaju pravo da budu zaštićeni od siromaštva i socijalne marginalizacije. Pojedine kategorije stanovništva, kao što su stari i deca, imaju dodatna prava. Status penzionera mora da se poboljša i penzije dosegnu nivo do 70 odsto prosečne zarade u Republici. Zaštita dece i omladine je takođe prioritet, pogotovo kada je reč o zdravlju, broju i kvalitetu predškolskih ustanova i obrazovnih institucija.

Borba za povećanje nataliteta

Osnovni nacionalni i državni interes danas je obnova stanovništva u Srbiji. Srpski narod se posebno suočio sa vrlo ozbiljnim demografskim problemima: sve više ljudi umire nego što se rađa. Opstanak države je uslovljen opstankom naroda. Neophodno je izraditi nacionalnu strategiju obnavljanja stanovništva, koja treba da uključi sve neophodne kulturne i materijalne mere u prilog povećane stope demografskog rasta. U središtu politike nacionalnog pomirenja je i briga za povećanje nataliteta u Srbiji, razvoj populacione politike i državnih mera koja će stimulisati borbu protiv „bele kuge“, zaštitu roditeljstva i pomoć porodicama sa više dece.

Očuvanje zdrave životne sredine

Poslednje dve decenije Srbiju su sustigle brojne nevolje, a pre svega veliki pad obima proizvodnje i životnog standarda i rat i bombardovanje zemlje 1999. godine. To je dovelo takođe i do ozbiljne degradacije životne sredine, zagađenja vazduha, vode i zemljišta i nekontrolisanog i nepovratnog iščezavanja energenata i drugih prirodnih resursa.

Srbiji je potreban nacionalni program ili odgovarajući ekološki projekat čijom realizacijom bismo uspešno sprečavali dalja zagađenja životne sredine, izbegli rasipanje sirovina i energije, sanirali najugroženija područja i, posebno, formirali visoku svest građana kao najboljeg uloga za kvalitetno očuvanje svih naših prirodnih i životnih resursa.

Završna reč

Ovu deklaraciju o političkom pomirenju i zajedničkoj odgovornosti za ostvarivanje vizije Srbije kao demokratske, slobodne, celovite, ekonomski i kulturno razvijene i socijalno pravedne zemlje donosimo svesni da je najvažniji preduslov za razvoj i napredak Srbije zajednička vizija budućnosti i određivanje civilizacijskih okvira u kojima će se ta budućnost događati. Političke razlike ne treba da budu tačka narodnog razdora već, time što izražavaju sumu interesa građana, zamajac sve boljih i uspešnijih projekata u neprestanom naporu da unapredimo kvalitet i standard života u Srbiji.

Predsednik DS

Boris Tadić

Predsednik SPS

Ivica Dačić

Beograd, 18. oktobra 2008.